

NTFR 2020/2648

Arbeid, loon en resultaat

Acteur heeft geen recht op ondernemersfaciliteiten*Rechtbank Noord-Holland 2 september 2020, 19/2306**ECLI:NL:RBNHO:2020:6944**Belastingjaar/tijdvak: 2014**Wetsartikelen: Art. 2.14, Wet IB 2001; Art. 3.8, Wet IB 2001; Art. 3.90, Wet IB 2001; Art. 5a, Wet LB 1964***Samenvatting**

Belanghebbende is acteur. In onderhavig jaar ontvangt hij inkomsten van vijf inhoudingsplichtigen en een WW-uitkering van het UWV. Belanghebbende doet aangifte en merkt al zijn inkomsten, met uitzondering van de WW-uitkering, aan als winst uit onderneming (hierna: wuo). De inspecteur corrigeert de aangifte: de meeste inkomsten worden aangemerkt als loon, van één inhoudingsplichtige worden de inkomsten aangemerkt als resultaat uit overige werkzaamheden en de ondernemersfaciliteiten worden geschrapt. In geschil is of de inkomsten kwalificeren als wuo op grond van absorptie, het vertrouwensbeginsel en/of het gelijkheidsbeginsel. Belanghebbende maakt niet aannemelijk dat de inspecteur in eerdere jaren een bewust standpunt heeft ingenomen ten aanzien van de vraag welke inkomsten van belanghebbende tot de winst mogen worden gerekend. Ook maakt belanghebbende niet aannemelijk dat het gelijkheidsbeginsel is geschonden. Van geen van de door belanghebbende genoemde overige gevallen staat vast dat sprake is van gelijke gevallen met het geval van belanghebbende, noch dat bij een van die gevallen juiste wetstoepassing achterwege is gebleven. De stelling dat door absorptie een deel van het inkomen tot de wuo gerekend kan worden faalt, omdat de rechtbank van mening is dat überhaupt geen sprake is van wuo. (Beroep ongegrond.)

COMMENTAAR**MOLENAAR¹***Meer van hetzelfde*

Dit is een volgende uitspraak over een acteur in inmiddels een serie uitspraken, ook over actrices. Op één dag (2 september) drie uitspraken van Rechtbank Noord-Holland, met dezelfde adviseur en zelfde rechter, inmiddels is wel duidelijk waar dat bij deze rechtbank toe leidt. Het is als een langspeelplaat die in een groef blijft hangen.

¹ Dr. D. Molenaar werkt bij All Arts Belastingadviseurs en is als gastonderzoeker verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Artiestenregeling is geen dienstbetrekking

Het gaat in de zaak van deze acteur om vijf jaaropgaven met inhoudingen in één jaar, met als bruto-inkomsten € 12.870, € 24.402, € 9.728, € 3.783 en € 5.364. Maar de laatste blijkt verloond te zijn o.g.v. de artiestenregeling van art. 5a Wet LB 1964 en is daarom geen loon uit dienstbetrekking, zoals bepaald in art. 5a, lid 3 Wet LB 1964. Die inkomsten vallen onder resultaat uit overige werkzaamheden, maar dat had ook winst uit onderneming kunnen zijn als er meer soortgelijke inkomsten waren geweest. Zie hiervoor HR 11 maart 1981, BNB 1981/105 over een musicus en de artiestenregeling.

Veel artiesten zijn anders dan gewone werknemers

Maar was het theaterproject waarmee € 3.783 verdiend werd, eigenlijk wel loon uit dienstbetrekking? Is er wel een gezagsverhouding bij zo'n klein project? Dat is bij de andere drie ook sterk de vraag als je als acteur in een jaar tijd aan vijf projecten van vijf verschillende theaterproducenten meedoet. Hetzelfde in voorgaande en volgende jaren, meestal voor andere producenten. Ik betwijfel of er binnen zo'n project echt werkgeversgezag bestaat, want ook met een regisseur worden veel producties in samenwerking met de acteurs gemaakt. En zoveel verschillende producties achter elkaar lijkt toch vooral te wijzen op de uitoefening van een zelfstandig beroep, met inkomensonzekerheid vanwege de kortlopende projecten, het naar buiten treden als zelfstandige, vaak met behulp van een manager of agent, en het zelf betalen van beroepskosten. Zo'n acteur (of actrice) heeft een totaal ander leven dan een gewone werknemer, want die laatste hoeft niet 's avonds laat in Café de Smoeshaan in Amsterdam te zijn om mensen te ontmoeten met wie hopelijk nieuwe theaterproducties kunnen worden gemaakt. Zoals Acda en de Munnik in 'Dag Esme' (1997): 'Of denk je soms dat het zo simpel is, vier jaar studeren, en dan achter duizend artiesten te staan. Sta nog steeds onderaan. Ja, 't gaat me lukken, ja. Ga weg want ik wil naar de kroeg'.

Verandering bij Belastingdienst

Jarenlang begreep de Belastingdienst deze bijzondere positie van acteurs en actrices en stonden inspecteurs toe dat achteraf de verschillende dienstbetrekkingen samen met de verloningen volgens de artiestenregeling als winst uit onderneming werden aangemerkt, zowel in de IB-aangifte als na bezwaar. Ik heb dit heel veel meegemaakt en vindt het daarom begrijpelijk dat deze adviseur een beroep doet op het gelijkheidsbeginsel. Hij krijgt alleen de nieuwe lichte belastinginspecteurs er niet van overtuigd zo ruim te blijven denken als hun vroegere collega's (volgens mij kwam de omslag bij de aanslagregeling 2014). En de rechter vindt dat hij met te weinig bewijsmateriaal komt.

Impliciete standpuntbepaling bij aanslagregeling

Het beroep op het vertrouwensbeginsel vind ik begrijpelijk. Al jaren waren in de belastingaangiften van deze acteur de jaaropgaven in de winst uit onderneming opgenomen. Die aangiften kunnen niet automatisch door de Belastingdienst zijn afgedaan, want handmatig heeft een inspecteur bij de jaarlijkse aanslagregeling de jaaropgaven telkens moeten weghalen bij loon uit dienstbetrekking en moeten controleren of de loonbelasting die werd vermeld bij de winst uit onderneming klopte met de telling van de jaaropgaven. Met het feit dat de aanslagen conform de aangiften werden opgelegd, mocht de acteur er van uitgaan dat de Belastingdienst bewust de keuze had gemaakt om het zo te accepteren. Dit is heel iets anders dan een gewone winstaangifte of de aangifte van

een particulier met salaris, aftrek rente eigen woning en nog wat andere aftrekposten. Door de keuze en handelingen heeft de Belastingdienst in de voorgaande jaren impliciet een bewust standpunt bepaald, waarop de acteur (of actrice) bij de volgende aangiften mag vertrouwen op dezelfde fiscale behandeling, tot wederopzegging.

Tenslotte

Het is jammer dat de Belastingdienst zo streng is geworden, want hun oude benadering van acteurs met veel verschillende inkomsten was sympathieker. Het gevolg is dat acteurs en actrices samen met theaterproducenten beter moeten bekijken of ze gezien hun manier van werken wel echt arbeidsovereenkomsten willen aangaan. Vaak is een opdrachtovereenkomst passender en die kan verloond worden volgens de artiestenregeling om later in de winst uit onderneming te worden opgenomen.

En misschien dat deze acteur van hogere rechters alsnog gelijk krijgt dat de Belastingdienst vertrouwen heeft gewekt met de bewuste keuze en verrichte handelingen tijdens de voorgaande aanslagregelingen. Alle begrip voor het automatisch afdoen van aangiften, maar daarvan is hier geen sprake geweest.

Brondocumenten

- [Rechtbank Noord-Holland 2 september 2020, nr. 19/2306](#)